

כל סוף הוא התחלה חדשה

פרישת עובדים ברשות המקומית

מפת התמצאות ראשונית

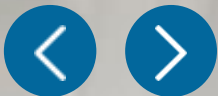

פרישה - למה חשוב ללמוד עליה?

פרישה של עובדים היא סיום של דרך, אך היא גם תחילתה של דרך חדשה עבור הפורש וגם עבור הרשות, וצריך להיערך אליה.

ביחידה זו מוצגות בתמצית 4 סוגיות מפתח שעליך להכיר, כמנהל משאבי אנוש ברשות, כדי להוביל תהליך פרישה מוצלח.

נציג בקצרה היבטים אסטרטגים של ניהול ההון האנושי ברשות, אך המיקוד יהיה בזכויות העובד הפורש וחובותיך כלפיו.

פרישה ביחידה?

לחץ על הפרקים שבתפריט או התקדם לפי הסדר באמצעות החיצים שבתחתית המסך.

1

ניהול פרישה

כך תנהל תהליך פרישה כחלק מניהול ההון האנושי וכחלק מהטיפול בפרט

2

סוגי פנסיה ומצבי פרישה

2 סוגי פנסיה ו-5 מצבי פרישה שעליך להכיר

3

הזכויות שלהם, האחריות של הרשות

כך תוודא שהפורש ממצה זכויותיו

4

איפה זה כתוב?

מקורות משפטיים עיקריים שקובעים את זכויות הפורשים

ניהול פרישה

הכנה לקראת פרישה

פרישה של עובדים מהרשות מחייבת אותך, כמנהל משאבי האנוש של הרשות, להיערך ברמה האסטרטגית וברמת הטיפול בפרט. קרא את הדוגמה ולחץ על הכותרות.

ליווי הפורש ומיצוי זכויותיו

היערכות ברמה אסטרטגית

בתהליכים רחבים כמו בדוגמה או כאשר הרשות נמצאת בתהליך הבראה ומעודדת עובדים לפרוש, מחלקת משאבי אנוש מתבקשת להשיג שתי **מטרות עיקריות**:

1. שמירת יציבות המערכת
2. מינוף השינוי לטובת צמיחה

כדי להשיג מטרות אלה, על מנהל משאבי האנוש להיערך באופן פרו-אקטיבי, ולקחת בחשבון שני **היבטים מרכזיים**:

1. ניהול כוח אדם בהלימה ליעדי הרשות
2. העלות הכספית לרשות

ברשות שהוקמה בשנות השמונים ישנה שכבה רחבה של מנהלים ועובדים שצפויים לפרוש במהלך 5 השנים הקרובות.

מה צריך לעשות מנהל משאבי האנוש לקראת תהליך זה?

הכנה לקראת פרישה

פרישה של עובדים מהרשות מחייבת אותך, כמנהל משאבי האנוש של הרשות, להיערך ברמה האסטרטגית וברמת הטיפול בפרט. קרא את הדוגמה ולחץ על הכותרות.

ליווי הפורש ומיצוי זכויותיו

הערכות ברמה אסטרטגית

- העיקרון המנחה:** יש להכין את העובד לקראת הפרישה. במסגרת זו, יש ללוות כל עובד, לדאוג שימצו את זכויותיהם וגם לתת להם כלים למיצוי זכויות. איך נעשה זאת? על פי הוראות התקשי"ר* עליך:
- לקיים סדנת הכנה לפורשים. אם הפורשים מעטים אפשר לשתף פעולה עם רשויות נוספות.
 - לערוך שיחת הכנה אישית עם כל עובד, שנה לפני הפרישה.

על מה מדברים בשיחת ההכנה? על כך, בפרק הבא.

*תקשי"ר – תקנון שירות המדינה: מסמך המפרט את זכויותיהם וחובותיהם של עובדי המדינה.

ברשות שהוקמה בשנות השמונים ישנה שכבה רחבה של מנהלים ועובדים שצפויים לפרוש במהלך 5 השנים הקרובות.

מה צריך לעשות מנהל משאבי האנוש לקראת תהליך זה?

רגע למחשבה על ניהול פרישה

רשות מקומית יוצאת למהלך של התייעלות, שבמסגרתו מעודדים עובדים ותיקים לפרוש לפני גיל 67.

חשוב, מדוע כדאי למפות את העובדים שהרשות מעוניינת שיפרשו ומה עלול לקרות בתהליך שאינו מנוהל היטב?

תהליך שאינו מנוהל היטב יכול להוביל לכך שדווקא המנהלים והעובדים הטובים יותר ייקחו את תנאי הפרישה המשופרים ויעזבו את הרשות.

לחץ

חשוב על שתי דוגמאות לתהליכי ניהול הון אנושי שיש להיערך אליהם בעקבות פרישה של קבוצת עובדים.

לפניך שתי דוגמאות:

1. פיתוח מקצועי לעובדים שהרשות רוצה לקדם
2. מיפוי צורכי גיוס

לחץ

סוגי פנסיה ומצבי פרישה

שני סוגי פנסיה

פרישה של עובדים מהרשות מחייבת אותך להיערך הן ברמה האסטרטגית והן ברמת הטיפול בפרט. קרא את הדוגמה ולחץ על הכותרות.

כלי עזר

פנסיה צוברת

פנסיה תקציבית

פנסיה המשולמת מהתקציב השוטף של המעסיק.

המבוטחים: עובדים שהצטרפו למערכת הציבורית לפני הסכם המעבר מפנסיה תקציבית לפנסיה צוברת משנת 1999. הפנסיה התקציבית משולמת להם על רכיב המשכורת הקובעת. הרכיבים האחרים, מבוטחים בפנסיה צוברת.

שעות נוספות	החזרי הוצאות	משכורת קובעת
פנסיה צוברת		פנסיה תקציבית

אחראי על התשלום: הרשות.

הבסיס החוקי העיקרי: חוק שירות המדינה – גמלאות 1970.

יהודית, עבדה כעורכת דין בכירה במגזר הפרטי. בשנת 2007 זכתה במכרז ומאז משמשת תובעת העירייה. בשנה הבאה צפויה לפרוש.

באיזו פנסיה היא מבוטחת ומה המשמעויות של פנסיה זו?

שני סוגי פנסיה

העובדים בישראל, ובהם עובדי הרשויות, מבוטחים באחד משני סוגי פנסיה. קרא את הדוגמה ולחץ על הכותרת.

כלי עזר

פנסיה צוברת

פנסיה תקציבית

פנסיה המשולמת בעקבות צבירה של כסף בקרן פנסיה או ביטוח מנהלים או קופת גמל, על ידי הפרשות המעסיק והעובד.

המבוטחים:

1. עובדים שהצטרפו למערכת הציבורית אחרי הסכם המעבר מפנסיה תקציבית לצוברת, ובהם יהודית.
2. מי שמבוטחים בפנסיה תקציבית במשכורת הקובעת, מבוטחים בצוברת ברכיבי שעות נוספות והחזר הוצאות (כמוסבר בלשונית פנסיה תקציבית).

אחראי על התשלום: הגוף המבטח.

הבסיס החוקי העיקרי: תקנון הגוף המבטח

יהודית, עבדה כעורכת דין בכירה במגזר הפרטי. בשנת 2007 זכתה במכרז ומאז משמשת תובעת העירייה. בשנה הבאה צפויה לפרוש.

באיזו פנסיה היא מבוטחת ומה המשמעויות של פנסיה זו?

שני סוגי פנסיה

העובדים בישראל, ובהם עובדי הרשויות, מבוטחים באחד משני סוגי פנסיה. קרא את הדוגמה ולחץ על הכותרת.

כלי עזר

פנסיה צוברת

פנסיה תקציבית

כלי עבורך:

במדריך לפורש/ת לגמלאות משירות המדינה בהוצאת נציבות שירות המדינה, תמצא מידע נוסף על כל אחד מסוגי הפנסיה ועל ההבדלים. קישור למדריך
הערה:

- חוברות המידע של נציבות שרות המדינה יכולות לספק מידע רב ורלוונטי לעובדי השלטון המקומי אבל הן נכתבו עבור העובדים בשרות המדינה.
- החוברות הן למידע בלבד והחוק/תקנות/הסכמי עבודה גוברים על האמור בחוברות במידה שיש אי התאמה כלשהי.

טיפ:

בפרישה, מרחב התמרון של העובד בניהול הפנסיה, מצומצם. ספק לעובדים הדרכה פנסיונית דווקא בכניסה לשירות.

יהודית, עבדה כעורכת דין בכירה במגזר הפרטי. בשנת 2007 זכתה במכרז ומאז משמשת תובעת העירייה. בשנה הבאה צפויה לפרוש.

באיזו פנסיה היא מבוטחת ומה המשמעויות של פנסיה זו?

חמישה מצבי פרישה

כדי למצות זכויות העובד עליך להכיר חמישה מצבי פרישה. לחץ על כל מצב פרישה בטבלה כדי לקבל מידע בסיסי עליו.

מצב הפרישה	משמעות	זכאות על פדי סוג פנסיה
חובה	פרישה בגיל 67. הגיל שבו אפשר לחייב עובדים לפרוש.	☒ תקציבית ☒ צוברת
פטירה	נפטר עובד במהלך עבודתו, לאחר 3 שנות שירות הנושאות זכות לגמלה, לפחות. איש משאבי אנוש ינהל תהליך פרישה מול השאירים*.	☒ תקציבית ☒ צוברת *שאירים: בן או בת זוג וילדים עד גיל 21.
פיטורין	עובד פוטר מסיבות שאינן מישמעטיות לאחר גיל 42 ומועסק 10 שנים לפחות בשלטון המקומי.	☒ תקציבית ☐ צוברת: בהתאם לתקנון הגוף המבטח
מרצון	פרישה מבחירה מגיל 60 ולפני גיל 67.	☒ תקציבית ☐ צוברת: תלוי בתקנון הגוף המבטח
בריאות	עובד הועסק לפחות 5 שנים, הנושאות זכות לגמלה ודרגת נכותו 25% או עבד 10 שנים לפחות ונפסל רפואית על ידי ועדה ממשלתית.	☒ תקציבית ☐ צוברת: קצבת נכות תשולם בכפוף לתקנון הגוף המבטח

- בכל אחד ממצבי הפרישה, מבוטחי פנסיה תקציבית זכאים לגמלה. זכאותם של מבוטחי הצוברת, תלויה בתקנון הגוף המבטח.
- ככלל, כל פורש זכאי לפדיון ימי מחלה ובלבד שעבר את גיל 50 והועסק 10 שנים לפחות. יוצאי דופן:
 - פורש מסיבות בריאות זכאי לפיצוי ימי מחלה בכל גיל ובתנאי שעונה על התנאים המפורטים לעיל.
 - שאיריו של נפטר יקבלו את הפיצוי ובתנאי שהנפטר עונה על הקריטריונים שלעיל.

רגע למחשבה על מיצוי זכויות

עיאד, שעובד ברשות משנת 2004, הודיע שהוא מבקש לפרוש בסוף השנה הבאה, כאשר ימלאו לו 60.

חשוב, האם הוא יהיה זכאי לגמלה? מה תמליץ לו לעשות?

- עיאד הצטרף לשירות הציבורי אחרי המעבר לפנסיה צוברת, ועל כן יש:
1. להפנות אותו לגוף המבטח על מנת לבדוק למה בדיוק יהיה זכאי במצב של פרישה מרצון
2. להמליץ לו לקבל ייעוץ פנסיוני מגורם חיצוני

לחץ

הזכויות שלהם, האחריות של הרשות

מיצוי זכויות לקראת פרישה

כשנה לפני הפרישה, זמן את העובד והסבר לו על תהליך הפרישה הצפוי לו.
קרא את הדוגמה ולחץ על הכותרות.

כלי עזר

על מה נדבר?

הכנה לשיחה

לפני השיחה עם עופרה, מומלץ לבדוק מספר פרטים:

- סוג הפנסיה בה מבוטחת העובדת וסיבת הפרישה (הרחבה בפרק 2)
- הסכם ההעסקה עליו היא חתומה
- יתרת ימי המחלה והחופשה שלה – כל עובד מעל גיל 50 זכאי לפדיון בכפוף לכללים
- זכויות נוספות כמו: דרגת פרישה*, והסכמי רציפות** (למבוטחי פנסיה תקציבית בלבד)

עובדי הרשויות המקומיות חתומים על מגוון הסכמי העסקה. דרגת פרישה היא דוגמה לנושא שאין דין קבוע לגביו. לרוב תמצא שהוא מטופל בהסכם ההעסקה שעליו חתום העובד.

* עלייה בדרגה עם הפרישה. תיושם על פי הכללים וההסכמים של הרשות.

** הסכם בין שני מקומות שבהם עבד.

עופרה – חשבת שכר ותיקה –
עובדת ברשות משנת 1989, היא
אחת מבין העובדים הרבים
שעתידים לפרוש בשנים הקרובות
מן הרשות.

כיצד תכין אותה לפרישה?

מיצוי זכויות לקראת פרישה

כשנה לפני הפרישה, זמן את העובד והסבר לו על תהליך הפרישה הצפוי לו.
קרא את הדוגמה ולחץ על הכותרות.

כלי עזר

על מה נדבר?

הכנה לשיחה

- פרט את משמעות הפנסיה שבה עופרה מבוטחת. עופרה שהצטרפה לשירות הציבורי לפני שנת 2002 מבוטחת בפנסיה תקציבית. כשתלווה פורש שמבוטח בפנסיה צוברת הסבר לו את המשמעויות ואז הפנה אותו לגוף המבטח.
- עברו יחד על הסכם העבודה של עופרה ועל הזכויות הנוספות שלה
- הסבר שבסמוך למועד הפרישה היא תוזמן שוב כדי לקבל את כל הטפסים שעליה מלא
- הפנה למקורות מידע ולגופים שיסייעו לה למצות את זכויותיה
- המלץ במקרה של עובד המבוטח בפנסיה צוברת ללכת לייעוץ פנסיוני חיצוני

אף שהאחריות על תשלום הפנסיה הצוברת היא של הגוף המבטח, חשוב להיות קשובים לצרכים של הפורשים ולתת להם כלים למיצוי זכויותיהם.

עופרה – חשבת שכר ותיקה – עובדת ברשות משנת 1989, היא אחת מבין העובדים הרבים שעתידים לפרוש בשנים הקרובות מן הרשות.

כיצד תכין אותה לפרישה?

מיצוי זכויות לקראת פרישה

כשנה לפני הפרישה, זמן את העובד והסבר לו על תהליך הפרישה הצפוי לו.
קרא את הדוגמה ולחץ על הכותרות.

כלי עזר

על מה נדבר?

הכנה לשיחה

כלי עבורך:

באתר נציבות שירות המדינה
תמצא טופס שבו כל הפרטים שיש לברר בפתחת תהליך הפרישה.
לצפייה בטופס לחץ על הקישור: טופס 2311

מקורות מידע עבור העובד

הפנה את העובד למקורות עם מידע נוסף על זכויות פורשים והתנהלות פיננסית.

אתר כל זכות:

מדריך לעובד לקראת פרישה לגמלאות

מדריך למיצוי זכויות בגיל השלישי

אתר הון: מדריכים פיננסיים

עופרה – חשבת שכר ותיקה –
עובדת ברשות משנת 1989, היא
אחת מבין העובדים הרבים
שעתידים לפרוש בשנים הקרובות
מן הרשות.

כיצד תכין אותה לפרישה?

איפה זה כתוב?

כמעסיק, אתה מחויב לנהוג על פי החוק לאורך תקופת שירותו של העובד ובעת פרישתו. תנאי הפרישה של עובדי הרשות מעוגנים בכמה מקורות משפטיים. קרא את הדוגמה ואז לחץ על כל כותרת לקבלת הסבר.

תקנון שירות המדינה

מסדיר ניהול משאבי האנוש בשירות המדינה. מומלץ לעיין בבתקש"ר, ובמיוחד ב:
 הסכם הקיבוצי בנושא פיצוי ימי מחלה בפרק משנה 33.27
 הסכם מעודכן בנושא פדיון ימי חופשה - פרק משנה 33.18
עבור השלטון המקומי הוא המלצה בלבד.

הסכמים אישיים

עובדי הרשויות חתומים על מגוון הסכמים. חלקם מבוססי הסכמים קיבוציים וחלקם לא. באגף מש"א צריך להיות עותק קשיח של כל הסכם.

תקנון הגוף המבטח

המקור לזכויות גמלת הפנסיה של כל מי שמבוטח בפנסיה צוברת.

חוקת העבודה

מסמך המאגד את ההסכמים הקיבוציים שנערכו בין מרכז השלטון המקומי לבין הסתדרות הפקידים שבהסתדרות הכללית של העובדים בישראל.
חוקת העבודה מסדירה את תנאי עבודתם של עובדי הרשויות.
החוקה מבוססת על חוק הגמלאות

חוקים

החוקים העיקריים הם:
 חוק דמי מחלה התשל"ו 1976
 חוק חופשה שנתית התשי"א - 1951
 חוק שירות המדינה: השלטון המקומי
פועל על פי חוק זה בכל הקשור לתשלום פנסיה תקציבית.
החוק גובר על כל מקור אחר.

הסכמים קיבוציים

בשלטון המקומי יש מגוון הסכמים קיבוציים, המעגנים זכויות נוספות בנושאים כמו ימי חופשה ומחלה. יחד עם זאת, הסכמים אלה חלים רק על חלק מהעובדים.
הסכמים קיבוציים חזקים מהסכמי העסקה.

מונזר – עובד סוציאלי מסור. את ראשית דרכו המקצועית עשה במשרד הרווחה ובשנת 1998 עבר למחלקת רווחה של הרשות.

באילו מקורות משפטיים מעוגנות זכויותיו?

רגע למחשבה על מקורות משפטיים

נחזור למונזר, שעובד ברשות משנת 1998.
חשוב: על אילו מקורות משפטיים מושתתות זכויות הפרישה שלו?

- מונזר מבוטח בפנסיה תקציבית הכפופה לחוק הגמלאות, והרשות היא הגוף האחראי לתשלום הפנסיה
- הוא יהיה זכאי לפדות ימי חופש ומחלה על פי חוק ימי מחלה
- חלק מהמשכורת שלו מבוטח בפנסיה צוברת, ולכן בשיחת ההכנה לפרישה יש לשלוח אותו לגוף המבטח, אשר מחויב למצות זכויותיו של מונזר כפי שמוגדרות בתקנון שלו

לחץ

אז מה היה לנו?

ראינו שפרישה היא חלק בלתי נפרד מניהול ההון האנושי, ושחובה להוביל אותה. המחשנו שבין אם פורשים אנשים בודדים מן הרשות ובין שהרשות עומדת בפני פרישה רחבת היקף, עליך:

ללוות את הפורש, להכינו ולדאוג שימצא את זכויותיו

להיערך לפרישה ולהוביל אותה ברמה האסטרטגית

כך תבטיח שסוף השירות של העובד יהיה התחלה מוצלחת של דרך חדשה עבורו ועבור הרשות.

המלצה ללמידה נוספת!

ניהול פרישה בא לידי ביטוי במעגלים החיצוניים של התפקיד וגם במעגלים הפנימיים.
 לא יודע במה מדובר? הקלק על התרשים והיכנס ליחידה תופסים את התפקיד.

